

finmin@finmin.lt, kopijos vilija.petroniene@finmin.lt, kristina.vabinskaite@finmin.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL MICA REGLAMENTO PERKĖLIMO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), susipažinusi su Lietuvos Respublikos finansų ministerijos 2023 m. gruodžio 7 d. pateiktais derinti kriptoturto rinkų reglamento (toliau – MiCA Reglamentas) nuostatas įgyvendinančiais įstatymų pakeitimo projektais (toliau – Įstatymų projektai), teikia savo nuomonę. Informuojame, kad asociacija vienija 48 elektroninių pinigų įstaigas, 4 mokėjimo įstaigas, 3 virtualiųjų valiutų keityklos operatorių ir depozitinių virtualiųjų valiutų piniginių operatorius (toliau – kriptoturto paslaugų teikėjai) ir 3 kredito įstaigas.

Įstatymų projektai numato, kad kriptoturto paslaugų teikėjai netenka teisės vykdyti veiklos nuo 2024 m. gruodžio 30 d., jeigu iki šios dienos nėra gavę Lietuvos banko išduoto veiklos leidimo. Atkreipiame dėmesį į tai, jog teisinis pagrindas veiklos leidimų išdavimui pradeda galioti nuo MiCA Reglamento taikymo datos - 2024 m. gruodžio 30 d. Įstatymų projektais papildomas nacionalinis režimas veiklos leidimų išdavimui taip pat nėra sukuriamas. Tai reiškia, jog nėra teisinio pagrindo veiklos leidimų išdavimui anksčiau nei pradėdamas taikyti MiCA Reglamentas. Reikalavimas, jog kriptoturto paslaugų teikėjai gautų veiklos leidimą iki 2024 m. gruodžio 30 d., kai pačius veiklos leidimus įmanoma išduoti tik nuo šios datos, yra praktiškai neįgyvendinamas. Taip pat yra mažai tikėtina, kad Lietuvos bankas visus veiklos leidimus išduos per vieną dieną. Esant tokiam reikalavimui kriptoturto įmonės bus priverstos sustabdyti visą savo veiklą nepaisant to, jog laiku pateikė veiklos leidimui gauti reikalingus dokumentus ir tenkina visus nustatytus reikalavimus. Tokiu būdu būtų pakenkta ne tik pačioms įstaigoms, bet ir jų paslaugų vartotojams.

Įstatymų projektai numato, kad paraiškas dėl veiklos leidimų kriptoturto paslaugų teikėjai turi pateikti iki 2024 m. liepos 1 d. Asociacijos nuomone tokiu reikalavimu sukuriama nelogiška sąlyga, jog po šios datos kriptoturto paslaugų teikėjai nebegalės teikti paraiškos veiklos leidimui gauti. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus nėra draudimo tokioms įmonėms užsiregistruoti Lietuvoje vėliau nei 2024 m. liepos 1 d. Su siūloma sąlyga tokios įmonės iš principo nebegalėtų teikti paraiškos veiklos leidimui. Toks ribojimas nėra pagrįstas bei gali prieštarauti konkurencinėms sąlygoms.

Kartu atkreipiame dėmesį, jog nors elektroninių pinigų įstaigoms bus sudaroma galimybė teikti kriptoturto paslaugas, praktinis tokios galimybės įgyvendinimas vis dar nėra viešai iškomunikuotas. Pavyzdžiui, Lietuvos banko 2023 m. rugsėjo 13 d. konsultacijos metu rinkos dalyviai buvo informuoti, kad kriptoturto paslaugų teikimui turi būti gautas atskiras veiklos leidimas. Nėra aišku, ar pati elektroninių pinigų įstaiga galės gauti tokį veiklos leidimą, kadangi šis leidimas gali būti nesuderinamas su turimu veiklos leidimu (t.y. su esama licencija). Pavyzdžiui, Lietuvoje ta pati įstaiga negali turėti ir elektroninių pinigų įstaigos, ir finansų maklerio įmonės licencijos dėl veiklų nesuderinamumo. Tokiu atveju minėtos įstaigos turėtų steigti atskirus juridinius vienetus. Be to, dar nėra patvirtinti visi MiCA Reglamento techniniai standartai, 3-jojo paketo konsultacija vis dar tęsiasi.

Papildomai pažymime, kad šiuo metu Seime yra svarstomas Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo Nr. VIII-275 2, 9, 10, 11, 15, 16, 21, 22, 23, 25, 29, 36, 39, 40, 48 ir 49 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 15¹, 15² ir 46¹ straipsniais įstatymo projektas (toliau – Pinigų plovimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektas). Asociacijos nuomone Finansų

ministerija, parengusi MiCA Reglmento nuostatas įgyvendinančius teisės aktus, ir Vidaus reikalų ministerija, parengusi minėtą Pinigų plovimo prevencijos įstatymo pakeitimo įstatymo projektą, kurio vienas tikslų yra sugriežtinti kriptoturto paslaugų teikėjų veiklą Lietuvoje, turėtų tarpusavyje geriau išdiskutuoti planuojamus keitimus. Iš pateikiamų terminų Įstatymų projektuose galima numanyti, kad Finansų ministerija tikisi Įstatymų projektus tvirtinti dar šių metų Seimo pavasario sesijoje. Manome, kad vienoje sesijoje tą patį įstatymą dėl tų pačių tikslų keisti du kartus yra neefektyvu.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome:

1. Atsisakyti reikalavimo Lietuvoje registruotiems kriptoturto paslaugų teikėjams dokumentus veiklos leidimui gauti būtinai pateikti iki 2024 m. liepos 1 d. Manome, kad Finansų ministerijos iniciatyva įvesti pasiruošiamąjį vertinamąjį laikotarpį (angl. *pre-assessment*) yra sveikintina. Dėl šios priežasties siūlome 2024 m. liepos 1 d. iš dokumentų pateikimo paskutinės dienos pakeisti į dokumentų pateikimo pradžios dieną.
2. Siūlome numatyti bent 6 mėn. pereinamąjį laikotarpį, kuriuo kaip nacionaline opcija gali pasinaudoti valstybės narės. Tiek atsižvelgdami į 2023 m. gruodžio 12 d. Lietuvos banko pateiktą išvadą S 2023/(34.74.E-4200)-12-5014 „Dėl MiCA ir TRF reglamentus įgyvendinančių įstatymų projektų“, tiek į rinkos dalyviams vis dar kylančius neatsakytus klausimus manome, kad abi pusės nėra pakankamai pasiruošusios MiCA Reglamentą visa savo apimtimi taikyti nuo 2024 m. gruodžio 30 d. Iš minėtos Lietuvos banko išvados galime spręsti, kad pastarasis veiklos leidimų per vieną dieną išduoti nebus pajėgus, o tai privers esamus rinkos dalyvius stabdyti visą savo veiklą. Tokia Finansų ministerijos pozicija prieštarauja viešai skelbiamiems Fintech sektoriaus plėtros ir atvirumo inovacijoms tikslams. Siūlome inicijuoti papildomą diskusiją dėl konkrečių veiklos leidimo gavimo žingsnių bei pereinamojo laikotarpio, į ją įtraukiant ir rinkos dalyvius ir / ar juos atstovaujančias asociacijas. Manome, kad papildomi 6 mėnesiai reikšmingai situacijos rinkoje į blogąją pusę niekaip nepakeis, tačiau suteiks daugiau laisvės tiek pačiam Lietuvos bankui, tiek rinkos dalyviams geriau pasiruošti ir išvengti nereikalingų klaidų bei skubos. Tokiu atveju rinkos dalyviai galėtų veiklą vykdyti be veiklos leidimo iki gaus Lietuvos banko atsakymą, bet ne vėliau nei 2025 m. birželio 30 d.
3. Kviečiame Finansų ministeriją Seimo Biudžeto ir finansų komitetui teikti siūlymą atsisakyti nuostatų, susijusių su kriptoturto paslaugų teikėjų reguliavimo keitimu šiuo metu Seime svarstomame Vidaus reikalų ministerijos parengtame Pinigų plovimo prevencijos įstatymo pakeitimo projekte.

Valdybos pirmininkė
Asta Grigaitytė